

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre 10 11 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedevre 2 " 50 "
Egy hónap 1 " — "

Egyes száma ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRALY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Más hátsó petít sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a 1000 kr. per hirtetésük. Állu szerint jutányos aron vetenek fel. Helyes díj 1 den külön beigtatassert 30 kr

A tanítói korpótlék.

Hogy minden ember, aki az élet nehézségeivel küzd s munkájával tartja fenn magát s övét, helyzetének javítására igyekszik: természetesnek találjuk. A kinek munkáját a köz-társadalom veszi igénybe s a munkás attól várja meg azt a helyzetjavítást: azt meg jogosnak tartjuk; de hogy a társadalom ezt a kötelezettséget teljesítse is: saját jól felfogott érdekében állónak tarthatjuk; mert a jól jutalmazott munkásban inkább feltételezheti mindenki, hogy a közérdek szolgálatának szenteli idejét és tehetségét.

A köztársadalom amit tágabb értelemben államnak nevezünk, napjainkban sokat tett már arra, hogy e tekintetben való kötelezettségének színvonalára emelkedve, beváltsa amit tőle várni lehet.

De sok van még addig hátra, hogy elmondhassuk róla: megtette köteletségét; mert ahol leginkább szükséges volna a támogatás, vagy éppen a hathatós segítség, ott, az állam részéről — fájdalom! — még mindig csak ígéretekről, biztatgatásokról hallunk, amelyek vagy beváltásra, vagy kielégítőbb teljesítésre várakoznak.

Csak nem régen, a mult hó utolsó harmadában, hallottuk, hogy a miniszter elnök a jegyzői karnak nála tisztelgő

küldöttségét, melynek elnöke e számos tagokból álló közérdekű munkás osztályt a «közizgazgatás páriáinak» nevezte, oly biztatással bocsátotta el, hogy sorsuk tetemesen javíthatni fog: a jegyzők a közigazgatás rendezésével államhivatalnokokká tételnek s beleesnek a hivatali eldorádbó!

Elhisszük hogy ugy lesz . . . szükség-e van a kormánynak arra, hogy ezt az osztályt minél inkább elkötelezze . . . a jegyzői kar tagjai a választásoknál nagy faktorok.

De van a köztársadalomnak egy osztálya, amelynél közhasznubb munkát semmi hivatalnoki osztály nem végez, s nem is érdemesebb. A jövő nemzedék értelmi fejlődésének és erkölcsi, jellemi alakulásának alapvetője: **a tanító.** Ezért mondta a hazánk ujjaszületésének alapját megvető 1848-iki törvények egyik nagy alkotója, Szemeré Bertalan, hogy «a z iskolamester a z állam első, — legérdemesebb hivatalnokai».

És mégis mire érdemesítette a társadalom e tiszteletre, a legnagyobb megbecsülésre méltó osztályt?

Kivette még nagyobb slendriánból, a nemzetet meggyalázó közmondásos nyomorult helyzetéből: kiegészíti ha a szegény egyházközség még arra sem képes, fizetését 400 mond négy száz z forint-ra; szervezett szá-

mára azon fizetési arányhoz mért nyugdíjintézetet, magoknak a tanítóknak és egyházaknak hozzájárulási részvényéből . . . tovább ment: kimondta ötödéves korpótlék-igényük jogosultságát s ha az iskola-fenntartó egyház ezt meg nem adhatja meg a dja a z állam!

Hát jól van. Mindez a helyet javítását célozza s el kell ismernünk, hogy ez az eszme az államtól eredt . . . tördozas, föltozas egy ötvenéves törvény — 1848. XX. cikkben fekvő adósság lefizetése, az egyházak iskolai szükségleteinek közálladalmi penztárból fedezése helyett.

Egész rendszabály keresztülvitele helyett fél, negyed, tized rendszabály alkalmazása. Mi az oka, hogy nem valósított meg mindezideig még ama törvény? talán a nagyhatalmi állás van ellene? Persze, hogy az. Kell a nagyhatalmi állást biztosító militarizmus fenntartására, a közösügyes Molokh torkába minden jövedelem, meg az is, a melyből egy ötven esztendő törvényt realizálni lehetne, kellene . . . még az is, amelyből a tanítóknak megígért korpótlékot megadni kellene.

Mert ugy áll a dolog, hogy az a korpótlék olyan „igérd meg, ne add meg, sohase szegényt meg-féle jutalom . . . a szegény tanítókra kisugárzó halvány fény, de amit azonnal homály-

Fahegyben a nap.

A «Debreczen» tárczája.

Írta: **Tömörkény István.**

Messze a fák fölött ugy lát-zik, mintha köd volna, bar nem az, mert a köd csak semjében terem.

Az ott por a fák fölött, a melyet haladó kocsik kerekai vernek. Azok a városból jönnek, ahol vásár volt, a gazdaiak pedig jó gyorsan hajtogatnak, mert bizonyosan megálltak valahol egy felliter irányában s most sietnek hazafelé, mert már fahegyben áll a nap.

Ez az alkonyatot jelenti, mikor a föld peremén valamely magas nyárfa fölött ugy all a nap, mintha a fa tetejere volna szurva s azon libeg.

A mezőkről lassankint letünik minden mozgó. Az emberek vállukra vetik a kaptat és ballagnak.

Csak aki szénát kaszalt, marad még, mert nem akarja összevissza — állapotban hagyni a rendeket, amik majd ott száradoznak.

Igy csendesülvén a külső tájék, odabent kezdődik a tárna. Mindenfelé zajgás hallatszik. A galambok suhogva szállnak a kut vályujához fürödni.

A malaczok a vacsorát követelik s bözgek a tehének, borjak. A gyöngye borjaknak tojást ütnek a torkába, hogy erősödjön, a tehének pedig a nagy valyunál élveznek. Egy

allat sem tud olyan szépen inni, mint a tehén, meg az ember sem.

Se nem üszszög, se nem kortyog közben, a víz ugy észrevétlenül folyik át bele a bosszu torkán keresztül, mignem a nagy vályu kiapad.

A lovak is bejönnek a legelőről, igen jó kedvben, mert sokat ettek és megszabadultak a legyektol. Egy fiatalabb, a mely meg nem huzott elég terhet a homokban es a lábában sok az erő, tanzol is, futkározik s mindenki szbban hagy minden dolgot, mig el birjak fogni.

Pedig sok dolog van akkor, mikor fahegyben áll a nap. A kotlósokat is össze kell szedni s az eperfak alól aludni megy velük a csirketársadalom. Topog a sok apró santa alat, mert sok köztük a santa, az anyjuk is santit, mivelhogy karó mellett van madzagon, s mindig tovább akarvan menni, mint ameddig a madzag enged, a megkötött majd kitepi tőből.

A zsineget pedig ugy összebogozza maga körül, hogy a sok csókalabba belesantulnak a kicsinyei. Nem hiaba a tyuknak van a testi nagyságához képest legkisebb agyveleje, de el lehet róla mondani, hogy ostoba is ugyancsak.

A hizók pedig ugy orditanak az eleségért, mintha gyilkolnák őket. Azért is tudnak telen, gyilkoltatásuk al almával o y kiválókepp sikoltozni, mert mindennap gyakorolják az eneket. Nagy dézsakban keveredik nekik a

dara es boldogan lát-nak hozzá (ezekből nem lenne valami finom uri ember, mert a labukat is belerakják a tanyérba.) A kapas véi:

— Man ezöknek van csak jó dolguk. Egész életükben hevernek, mégis a legdrágább ételt kapják.

— De csak egy évig élnek, azután kesmegy a torkukra; azt nem ker si?

— Hat — mondja az öreg — volna sok olyn nyomorut ember, aki egyesztendei uri móder odadna az életit.

Mesod gondolatok a vén ember fejében: Ámbátor lehet, hogy így van. Tükrös paloták előtt, h véletlen egy-két izben a városba jut, sovarogva halad el a tökeletesen ninesette ember. Ahol nagy ablakon át látja más emberek evésé-ivasat, kiknek még a szolgája is olyan ur, hogy alighanem nagyságosnak tisztelik. Olyan urakkal cserelni bizonyára hajlandó a szegény ember s meg is bamulja az ablakon keresztül a fehér italt, a mit amazok aranyszéiü poharból isznak. Pedig csak tej az is, de rosszabb, mint a mi öihat, kis vizecske van benne, kis keményitöcske s efajta kedvességek, miket a szegény külső ember tehene — oly sajnosan — nékülöz.

— Zinn-zunn, zinn zunn — hallatszik az istállóból, shova épp előbb rejtelmes edényeket hordtak be. Fejnek, Zinn-zunn — szól a tej, amint a badokantakba sugaroz a tőgyből s azuan az ő fehér, tiszta állapotában a

ba borít a kormány szűkmarkúsága, e fillérekben való helytelen takarékoskodás, amidőn milliókat fel lehet terméketlenül sőt káros célokra áldozni.

A közoktatási kormány ugyanis, jónak látta a tanítók egész fizetése helyett eme korpótlék — alamizsna — nyújtás feltételül megszabni, hogy csak olyan felekezeti tanítóknak adja, a kiknek annak megadására az iskola fenntartó egyház tehetőlen. És most a folyamodók seregesen utasítatnak vissza, mert az egyház költségvetése felesleget mutat, — tehát fizesse a z egyház.

Ugyan nagyméltóságú miniszter ur ne tréfáljon, mert nagyon komoly dolog ez!

Nem ismeri excellenciád a prot. jellemet s ez egyházak helyzetét. Ugy véli, hogy az önfentartó szegénységnek nincs önbecsérzete, büszkesége, mely nem enged kunyorálni sőt még önként nyújtott alamizsnát elfogadni sem; s ha kér biztosra veheti, — hogy szükség van rá.

Az államkormány jól tudja, hogy nem teljesíti az 1848: XX. t.-cikket, de a felekezetek iskolai szükségleteit megsokszorosító törvényeket alkottat. Nahát, mit ér ha elismerik a protestánsok is, hogy mind az bizony szép, humanus intézmény, kulturánk fényét emeli, még szükséges is. Nem lehet száz, százötven gyermek, miként hajdan, egy tanító keze alatt... elég hatvan... az iskola termekét és a tanítók számát szaporítani kell az iskolakötelesek számához képest, úgy amint ennek 60-al való osztása s az egy gyermekre bizonyos számú négyzet láb kívánja. Emelni kell a fizetést is a kor és kormány-szerinti magasságra. Persze hogy így sincs méltányos magaslapon. Segíteni kell rajta korpótlékkal. Az egy-

ház nem bírja, nem bírhatja... Azt lehet mondani, még a fényesnek látszó egyházak több mint 50%-kában sem. Arra való hát az állampénztár, hogy segítsen ott, hol költségsokasító rendelkezéseit az egyházak nem bírják valósitani.

Vagy ugy akarná miniszter ur, hogy az egyházak költségvetése deficitet mutasson? Törölnek azok még a legszükségesebb kiadásokból is eleget, nem kell ahoz a miniszteri veres plajbász még autonómiát is sértő törlése; ellenben a bevételbe nem lehet többet beérőltetni még miniszteri parancsra se, mert az a bevétel így is az adózó nép verejtékéből telik ki, amely roskadozik mindenféle teher alatt. S ha még inkább megterhelhetnek azok az egyházak, nem hajtja-e a felekezetnélküliség karjába a megbirhatlan tulterhelés?!

Lám a kath. kongrua rendezésnél látja a veszedelmet a bizottság, hogy a nép nem terhelhető felebb mint eddig volt, pedig mi a kath. nép egyházi terhelhetése a prot. népéhez s kicsoda fedezeti vagyion van ott a klerus kezében?!

Vagy tessék hát életbe léptetni egész teljességében az 1848. XX. t.-cikket; vagy vegye át a felekezetektől az iskola fenntartást; vagy például nagy lelki játszva ne keltett volna reményt a szegény tanítók elepedt lelkében a korpótlékkal, ha nem tudja vagy nem akarja teljesíteni. Mert bizony lehet mondani, hogy azok az egyházak, amelyeknek tanítói korpótlékért az államhoz folyamodnak, egyéb szükségleteiket sem tudják fedezni, hacsak legkövetelőbb kiadási tételeiket ki nem hányják költségvetésükből.

Az állam adja meg a nagyon megérdemelt korpótléket a tanítóknak, de minden szórásalhasogatás nélkül, mert modern és egészséges államban a köz-

mélykútba kerül kötelen, ahol kiváló hűvöségét nyeri. Már emellett elülhet minden fagyalt.

A munka egyre szorgosabb. Még vizet a baromfinak, sokat, azután pedig locsolások következnek.

Nemely fa két nagy dézsával is iszik, olyannyira elszomjazott. A kut alig győzi a vizet adni, de meg karok is kellene ahhoz a vödörhöz. Most meg a hasított almát beszédni, hogy éjszaka meg ne azzon, harmat ne lepje, mert másként sohasem lesz belőle bagolytűdő. Annak pedig némely része a tetőn van, fűrgő lány megy fel érte, éppen nem törődik azzal, hogy lábaikrája kilátszik a szoknya alól. Munkában nincs mit restelteni az ilyenek, amire példa például a ballet, ahol czombokat is mutogatnak, bár nem éppen a bagolytűdő száritása végett.

Fől már a vacsora is, pattognak a tűzben az öreg szőlőtőkék, amik még így, haláluk órájában is a gazdának tesznek hasznót. A munka zaja lassanként elül, a vödört leeresztik anélkül, hogy újból fölhuznak. A nap lement már a fahegyből, el is tünt a föld pereme mögött. Napaldozat multával hirtelen terítgetni kezdé barna köpenyeg az alkonyat. Valósággal hirtelen, mert oly gyorsan beáll a sötétség, hogy csoda. Mikor holdvilág nincs, nem is sötétség ez, hanem teketeség, mely olyan egyszerre esik a földre, hogy szinte elveszi az ember szemévilágat.

Készülnek vacsorához az emberek, a kapás lekasztja a szegről a puskát, hogy

majd kerülni megy, de alig tesz husz lépést, visszajön, hogy azt mondja, minek kerülni, mikor olyan korom a sötétség, hogy úgy sem lát semmit. Még kárt csinál magának, mert majd olyanba lö bele, akit a lövés igazság szerint nem illethe. Pedig már az övé csak jószem. Abból a szőlőbányából, ahol más még meg sem látta, ő már ki is lövi a nyulat. Nem hlába volt rövid teyveres katona tiz esztendeig, még a kötéllel fogottak idején, mikor csak a híres jó lövők kaptak rövid extra puskát. Hát mindenki belenyugszik abba, hogy borzasztó sötét van s belemélyednek a kanalak a tálba, a melyben az étel van.

Étel, melynek minden darabját az itt-honság adta, a lisztet és a tojást, miből a tarhonya származott, a krumplit, a paprikát, zsírt, a vizet, s hagymát — ez valóban tiszta étel, éppen csak a sötét adták hozzá a király bányái.

Lassan merülnek bele a kanalak az asztaloknál s csend van, mignem ismét kopogni kezdenek a kanalak, jelezvén ezáltal, hogy elérték már a tál fenekét. Hát most már csak ki hol alszik, oda előhozni az éjszakai egyetmást, takarót, subát, pokróczot. Mindezek elvaczkolódnak, ellenben fölkelnek az ebek, a kik egész nap aludván, most szolgáltatukat teljesítik. Rajuk kívül már mindenki faradt és unalmas, senki sem szól már egy szót sem: gyerünk aludni, mert reftentő késő lehet már az idő.

Megyünk is. Valahonnan, egy fiókbo-

oktatásügyi kiadások fedezése a legelső és legkövetelőbb állampénztárak köteleesség.

Kvóta mesterek Budapesten.

A Debreczen tudósítójától

Gr. Thun osztrák miniszterelnök tegnap reggel 8 órakor megérkezett Budapestre, hol az Angol királynő fogadóban szállt meg.

Megérkezése után Kaizl pénzügyminiszterrel konferált, mivel 10 órakor fölhajtatott a budavári miniszterelnöki palotába, hol Banffy kivül Lukács pénzügyminiszter is vart reájuk.

A miniszterek tanácskozása több óra hosszat tartott. Az értekezlet tárgya, a kiegyezési javaslatok letárgyalásának megbeszélése volt.

Az osztrák kormány — hir szerint, — azzal a javaslattal lépett elő, hogy most, miután a kiegyezési javaslatok a reichsrathban már tárgyalás alatt vannak és azoknak nyugodt letárgyalására kilátás van, másrészt azonban a javaslatok sürgős áthajzolása sem kívánatos, de az osztrák parlamenti viszonyok mellett nem is lehetséges, a magyar kormány járuljon hozzá egy oly technikai provizoriumhoz, mely a kiegyezési javaslatoknak végleges letárgyalását esetleg az 1899-ik év elején teszi megengedhetővé.

A magyar kormány részéről báró Banffy ellenzi ez újabb provizoriumot, mert ez szerinte ellenkezik az 1898. I. t. cikkel. Ő bevéria, míg a reichsrath a javaslatokat letárgyalta és inkább belemegy az újév elején egy ex-lex állapotba, de sem önálló rendelkezésű, sem provizorium-javaslatot nem kíván előterjeszteni hanem ragaszkodik a Badenival megállapított javaslatok letárgyalásához.

A magyar fővárosban időző osztrák politikusok, kik a tegnapi kezdődő kvótatárgyalásra jöttek ide, kivétel nélkül abban a véleményben vannak, hogy a kiegyezési javaslatokat — úgy, hogy azok most kerülnek bizottsági tárgyalás alá — a reichsrath nem fogadja el és a kormánynak csak az esetben van azok számára többsége, ha több lényeges változtatás történik azokon a magyar kvóta felemelése mellett is.

Bár az osztrák kormány minden egyes pártfrakciónak külön-külön tesz bizonyos kon-

(mert az ilyes eszközt idekint viselni nem szokás) előhuznak egy órát, régi becsületeselekedést, az is azt tanúsítja. Rettentő késő az idő: nyolcz óra egy fertályval elmúlt. Jó volna még egy findsa tea, az igen kellemesen elmelegít így esti harmat után. De a parázs már elhamvadt, most spirituszon kellene vizet forralni a teavirághoz.

Azonban ki vár ennyi ideig. Az legalább is még egy fertályóra volna, azt pedig lehetetlenség kívárni. Aludni, csak aludni, népek. Holnap is nap lesz s aki akar, fölkelhet három órakor, aki pedig nem akar oly korán kelni, az félnégy órakor nyissa föl a szemét.

Igy van ez rendszerint, vagy legalább ilyformán, mert nem bizonyos, hogy hiv az előadás. Csak épp most vasárnap estendeig igen öreg eper és körtetermő fák alatt egymagamban levén, az irással foglalkoztam. — A vasárnap délutánok különösen csendesek, néha valóban úgy tetszik, mintha a fák, bokrok, levelek és madarak is tudnák hogy ünnep van.

Mély és általános nyugalom emberek és állatok között.

Akkor egyszerre jön gyalog az uton a kocsis, aki még szombaton bement a városba a gyümölcsös kocsival s úgy volt, hogy hétéfőn hajnalban ér haza. S most gyalog jön, tarisznyával a hóna alatt.

Hol maradtak a lovak, a kocsis? Mi történt? Mily baleset érhetett bennünket ott-hon, hogy most ezt négyórán gyaloguttra kül-

cessziókat, más tekintetben a kiegyezési javaslatok változatlan elfogadása érdekében ezzel a »borravalót« osztozó politikával — amint azt egyik elenzéki képviselő elnevezte — célt mégsem érhet, mert a nagy pártok legnagyobb része, így az ifju csehek is, a kiegyezést csak nagy változásokkal kívánják elfogadni.

Ehhez járul továbbá az is, hogy az a kereskedelmi miniszter, báró Dpauli, az osztrák-magyar kereskedelmi és vámszerződést a reichsrath an bizonyos kautelák mellett akarja képviselni.

Igy ragaszkodik ahhoz, hogy a Tirolban eddig beszédett külön gabonavám a jövőben is szedessék, dacára annak, — hogy a tiroli privilegiumot az új szerződésben beszüntették.

A kiegyezési javaslatok sorsa tehát semmivel sincsen biztosítva. Az osztrák képviselőházban sokkal bizonytalanabb ma azoknak elfogadása, mint volt a leghevesebb parlamenti viharok idejében, mert akkor mindig lehetett valamely parlamenti csínytől tartani.

A tegnapi délutáni kvótabizottsági közös tárgyalás iránt politikai körökben csak kevés érdeklődés mutatkozik, mert ennek a mostani összeállításnak célja és eredménye előre ismeretes. Az osztrák hetes-bizottság közli a magyar hetes bizottsággal, hogy a magyar szavazást, mely 31-997 százalékos kvótát eredményezett, nem fogadhatja el és a maga részéről ragaszkodik a **42 százalékos kvótához.**

Miután új propozíció egyik oldalról sem tetetik, a két hetes bizottság eredménytelenül szűjjel megy es eljárásokról ma fognak beszámolni a kvótabizottságoknak, melyek erre különösen ki fogják mondani a tárgyalások teljes eredménytelenségét.

Oztrák részről Javorszky képviselő kapacitálni próbálta az osztrák bizottsági tagokat, hogy új javaslat tételék a magyaroknak de az osztrák urak többsége ennek a puhításnak nem engedett és így a kvótabizottságok tanácskozásainak meddősege már ma konstataható lesz.

Az osztrák lapok sincsenek egyetemben a kiegyezés állásáról.

— A bécsi »Reichswehr« így ír a helyzetről:

dik, mikor 12 óra múlva a kocsi is itt lehetett volna?

Kissé magasabb hely, ahol voltam, nem jól látni az utra, a hol a fiatal kocsis legény lassan ballagott, mert már elfaradt a homokos utban.

Elébe kellene menni, de minek? Jó hirt nem hoz, az bizonyos, mert azzal nem igen sietnek, a rossz hír meg majd ellábal یداig. Ugy is van.

Ugy ér be az udvarra a legény, mint a ki tudja, hogy őt ugyan most itt senki sem várta.

— Hát te mért jöttél?

— Nagy hirt hozok — mondta ama parasztkus szokas szerint — mely előbb mindig kertet, mielőtt a dolog igazat mondaná.

— Ugyan mi lehet?

— Megölték a királynét.

Ime a rejtély megfejtése, hogy miért gyalogítottak 4 óra hosszat a kocsi. Mindenesetre kis dolog ez a kocsi utja, de erre a szörnyű csapásra nézve bizonynyal jellemző annál is inkább, mert őszinte és tökéletesen igaz.

Othon valóink nem bírták túrni, hogy mi, kintvalók csak hétfőn tudjuk meg azt a gyászt, melyben a város már vasárnap feküdt.

Ha az ő sívők föl van háborogva, háborogjon a miénk is, ha sír az otthoni ház, a tanyát is lakja meg a szomorúság. A mint hogy meg is lakta.

Rakta ki a léter legény a tarisznyából

A küszöbön levő miniszteri tanácskozások elé sokkal nagyobb érdeklődéssel néznek politikai körökben, mint a kvóta-tárgyalások elé, melyeknek eredménytelensége már előre is biztosra vehető. Ellenben parlamenti körökben azt hiszik, hogy a két kormány most a kiegyezési javaslatokon fog bizonyos módosításokban magállapodni. A látható tendenciával világa kürtöt riasztóhírek dacára, ma az általános meggyőződés, hogy a jelen pillanatban nincs semmi ok arra, hogy a reichsrath akcióképtelensége bebizonyított ténynek vétsék és így azoknak a híreknek, hogy a reichsrath még csak néhány ülésre marad együtt, és a kiegyezés parlamenten kívül fog elintéztetni, nincs komoly háttérük.

A Neue Freie Presse azt írja, hogy Thun gróf és Kautz pé zügyminiszter a magyar miniszterekkel tényleg új és több havi kiegyezési provizorium tárgyában fognak tanácskozni. Hogy ezenkívül a kiegyezési javaslatok meg alkotása tárgyában új követelést fog támasztani az osztrák kormány, ez még nem bizonyos. Budapesten ilyen követelést varni látszanak, mert az utóbbi napokban ott hangsúlyozták, hogy Thun gróf kormánya a Badeni-fele kiegyezés által erre kötelezve van és Dpauli barónak a kabinetbe való belépése nem képez okot arra, hogy Thun gróf ebbeli kötelezettsége alól felmentessék.

Ezzel szemben a Fremdenblatt estilapja Budapestről úgy értesül, hogy ott egy újabb kiegyezés iránti tárgyalásról mit sem tudnak.

BELFÖLD.

Szocialisták Veszprémben. (S. tud.)

Lepsényben tegnap az országos vasáron 8 szocialista érzelmi legény részeg fővel verekedéseket kezdett. — A csendőrök nyomban közbeléptek, de a legények azokat is megmázták és el akarták venni puskáikat. Az egyik csendőr lőtt, mire Szoládi M. János összerogyott. A golyó teljesen átjárta testét, aztán befuródott egy Német Rózi nevű kis lány testébe, aki Szoládi háta mögött állott. A lány szörnyet halt s Szoládi allapota is reménytelen. Ma egy hadbíró két tiszttel, valamint Kenessey Miklós enyingi főszolgabíróval a hely színeire ment. Több legényt letartóztattak.

A Népszava konfiskálása. A Népszava című szocialista demokrata hetilapot Nemzetközi összejáratás, nemzetközi szeretet című czikk

az ujságokat, szószerinti híreknek fekete binyonysága gyanant. A kapas, a tisztá fehérben sétált banyatosan az udvar földjén e munka szünetes napon, azt mondta:

— Ejnye, ejnye, hogy még ilyenök történhetnek.

— Kend is sajnálja, Tóni bácsi?

— Hogyne sajnálnám — fakad ki az öreg ember, — Tíz even fölül szolgáltam az urát, Szögeny jó asszonyunkat magát is úsmertem.

— Mikor látta kend, Tóni bácsi?

— Ötvenkilencbe láttam, tekintős uram a Bécsben. Mőntünk akkor Veronabul Galicziába... Hejnye, hejnye — dünyögött az öreg — de kar érte, de jó asszony volt. Szögeny artatlan katonák botozását is a királyné tiltatta el.

Ami ujság eddig ide kiért, azokban ezü följegyezve nem talalom. Itt mondja a pusztahelyen egy régi vén katona, hogy a király-asszony nógatására törölték ki a zeregből ezt a kegyetlen szokást, a bottal verést s a bottal való agyonverést, a vesszőfutást. Ez a vén ember, aki ahogy katonáéktól szabadultával idekerült vissza, ahonnan idegen szolgáltságba elvittek, ugy lehet, semmi egyebbről sem tud, csak erről. Bizonyosan az ő háta is sajgott annak idején néhány páczaütéstől. Ez irányban nem szolt semmit. Kiment a sövényig, ott megállt és elgondolkozva mondta: Ejnye, ejnye. — Ez e-te nem feküdték le nyolcz órakor az emberek. Tanácskoztak a király sorsáról.

kelye miatt konfiskálta az ügyészség. A bíróság tegnap megjelent Neumayer nyomdájában és a lap kiadohivatalában és összesen 462 példányt kobzott el. A lap most a konfiskált czikk nélküli jelent meg.

KÜLFÖLD.

A czár rendelete. Mióta az orosz czár megpendítette a világbeke eszméjét, a zarnok rendszert enyhébb, szabadabb rendszer kezdi felváltani, amely arra enged következtetni, hogy las-an-lassan mégis csak ki fog sütni a szabadság napja a szolgaságnak ez óriási birodalma fölött. A fiatal czár átlátta, hogy mégis csak jobb és könnyebb egy szabad, boldog országot kormányozni, mint egy elnyomottat, melyben egymást érik az összeküvések és lázongások, melyben sohasem tudhatja az urakodó, mikor dördül el e szívek irányzott gyilkos fegyver.

És ezért egymásután adja ki a rendeleteket, amelyek mindnyáját modern és emberies szellem leng at.

E rendeletek közül különösen a legújabb ragadja meg figyelmünket, nemcsak fontos voltánál fogva, de amiatt is, hogy módot nyújt az összehasonlításra a korlátlanul kormányzott czári birodalom és az alkotmányos Magyarország között. E rendelet, melyet a czár a csapások parancsnokának adott ki, egyik pontja így hangzik:

A hadseregnek első sorban az a hivatása, hogy a polgárságot megvédje, de a katonai méltóságnak sem felelne meg, hogy fegyvertelen polgar ellen használja fegyverét, annál kevésbé, mert többnyire egy okos szó is elég és erőszak nélkül is el lehet fojtani a zavargást vagy zendülést.

Arról ír a czár e rendeletben, minő magatartást tanúsítson a katonaság a népsokadalmakkal szemben. És azt írja, hogy egy okos szó többnyire elég a zavargás elfojtására...

Földézzük emlékünkből a rendeletek sokaságát, melyet Perczel belügyminiszter és elődei kiadtak, az alkotmányos, a szabad Magyarország felelős miniszterei. Volt-e egy is e rendeletek közül, melyekben ilyen, vagy legalább hasonló elveket hangoztattak volna? tudunkkal egy se volt ilyen.

Alkotmányos magyar miniszterek, bizony megszívlelhetnék, hogy ime egy amakratta rendelete humanusabb, mint az alkotmányos államok kormányaié, mert itt még most is virágzó korát éli a csendőrszurony, a manlicher golyó, a kardlap stb.

Szomorú vigasztalás, sőt nemis vigasztalás, hanem még leverőbb, ha azzal menteg-tőzzük, hogy Németországban sincs másképpen, pedig az is alkotmányos ország. Ott rendeletet adtak ki, de abban tudvalevőleg az all, hogy utcazi zavargásoknál a katonaság éles töltéssel löjjon es a rendőrök né is a kard lapjával, hanem az élével kezdjek meg a rendcsinalást. Ott is ilyen virágokat hajt a népszabadság.

Nohát ne a német után menjenek, hanem olvassák el az alkotmányos miniszter urak az orosz zarnok rendeletét. Tanulják meg belőle, hogyan kell örködni a népszabadság felett.

Lueger a magyar kivitel ellen. A bécsi polgármester gazdasági programjának egyik leglényegesebb pontját képezi azon törekvés, hogy Ausztria közéletmezését lehetőleg függetlenítse az általa oly nagyon gyűlöt magyaroktól. E végből már régebben összeköttetésbe lépett Románia gazdáival is — mint a Kel: Ért. jelentí — legközelebb két közeg-tanáccsossal Jászvárosba utazik, hol az új vagóhidat megakarja tekinteni, hogy a vagott husnak Bécsbe való szállítása iránt megállapodásra jusson. A gazdasági kiegyezés megkötésének küszöbén Lueger ez utja tüntetés számba is megy.

Táviratok.

Udvari gyász.

Bécs, okt. 11. Maria porosz herceg nőért október 13-ától fogva hat napos udvari gyászt rendeltek el.

A csár

Kopenhága, okt. 11. Hir szerint Miklós csár vasárnap délelőtt utazik el.

Francia minisztertanács.

Páris, okt. 11. A ma tartott minisztertanács a hó 25-ére tűzte a kamarák összeülését, a miniszterek megvitatták a sztrájkot és annak fokozatos megszűnését is. Deicasse külügyminiszter több folyó külügyet ismertett és bejelentette, hogy több sárgakönyv van készülfelben.

Árverés Zolánál.

Páris, okt. 11. Midőn a bírósági végrehajtó ma reggel Zola lakásán az irasszakértőknek bíróilag megírt 30,000 frank behajtása céljából lefoglalt bútorok elárverezését megakartá kezdeni; Zolane és Mirbeay Octave, a ki újra késznek nyilatkozott Zola tartozásának kiegyenlítésére, de sikertelenül, előbb bírói döntést kértek. A bíró kijelentette, hogy az árverés nem halasztható el és délután egy órakor meg fog kezdődni. Zola háza előtt mintegy ötszáz főnyi kíváncsi tömeg gyűlt össze.

Vilmos császár utazása.

Konstantinápoly, okt. 11. A német császári pár palesztinai utazásának programját akkép módosították, hogy a császári pár a hó 27-én Cezareától egy orányira fog szabadban megszállani s 26-án délben tartja bevonulását Jeruzsálembe.

Kréta.

Konstantinápoly, okt. 11. A porta azt kívánja, hogy szuverenitásának jeleül Kréta szigetének három erődített helyen kisszámú török helyőrség maradjon, de a porta ezt a kívánságát, mint az itteni diplomáciai körökben beszéltek, az ultimatumtól függetlenül terjesztette elő. A nagy követség a lehatarozottabban visszautasít minden alkudozást az ultimatum módosítása iránt. A porta kívánsága ügyében a négy hatalmasság között, úgy látszik, még folyik az eszmecsere, mert az itteni nagykövetségek még nem kaptak utasítást. Az ultimatumban kitűzött határidő csütörtökön reggel jár le. Krétából azt jelentik, hogy olasz csapatok érkeztek oda.

Kréta.

London, okt. 11. A Reuter-ügynökségnek jelentik Parisból, hogy a porta választ a négy nagyhatalomnak Kréta ügyében hozza intézett együttes jegyzékére tegnap este kézbesítették a nagykövetségeknek. A jegyzékben a porta elfogadja a nagyhatalmak követeléseit, de bizonyos kivánságokat fejez ki.

A kvóta tárgyalásról.

Budapest, okt. 12.

Az osztrák kvóta bizottság ismét új számítás alapot fedezett fel, mely szerint Magyarországra 38%-os kvótát szándékszik oktroálni. Erre az ajánlatra a magyar kvótabizottság meg semmit sem felelt, — egyelőre tanulmányozni akarja az osztrákok számításait.

A miniszterek, valamint a kvótabizottság is, ma visszautaztak Bécsbe.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen okt. 12.

Ma d. e. a városhaza nagytanácstermében rendkívüli közgyűlés volt gr. Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. A közgyűlés tárgyat nagyobb részben azon elintézésre váró ügyek képezték, melyek még az angusztusi közgyűlés tárgysorozatából maradtak vissza.

A gyűlést a főispán 1/2 11 órakor nyitotta meg.

A megnyitás után Csóka Sámuel aljegyző felolvasta a miniszterelnök leiratát,

melyben Debreczen városát III. Béla királynak és nejenek a Mátyás templomban vegbemenendő temetésére meghívja. A tanács javasolja, hogy a temetésen a várost Boczkó Sámuel főkapitány és Komlóssy Arthur főjegyző képviselje. A tanács javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadja.

A gyűlés második tárgyát az elhalt bizottsági tagok helyett új b. tagok választása képezte. A választást nov. 17-én fogják megtartani. De mivel Komlóssy Dezső mint virilis lett tagja a szavazatszedő bizottságnak, helyébe egy új tagot fognak választani a piacutcai kerületben.

A csapó utczában levő „Csürhécs” ház ügyében harmadizben is megtartva a névszerinti szavazást, végre 67 szavazattal elhatározták annak eladását.

A tárgysorozat utóbbi száma felett a névszerinti szavazást nem lehetett megtartani, mert nem volt abszolút többség.

A tárgysorozat ezen három pontját a novemberi közgyűlésre halasztották.

Végre a Budapesten létesítendő országos központi hitelszövetkezettel a tanács javaslatára 500 frtos alapítványi üzletrész jegyeztetett.

A gyűlés 11 órakor véget ért.

H I R E K.

* **Időjárás.** Egy csekély depresszió van a kontinens nyugati részén, egy másik depresszió Európa északkeleti szélén. Legmagasabb a barométer állása nyugati Oroszországban és Galicziában. Nyugaton az idő enyhébb. Az itt-ott esett csapadék mennyisége általában csekély.

Hazánkban nagyon hűvös és tulnyomóan száraz idő uralkodik. A hőmérséklet éjszeli minimuma sok helyütt a fagyponthoz közeledett kevés eső csupán Erdély déli részén volt.

* **Személyi hír.** Jeney Miklós rendőrségi fogalmazó ma 30 napig terjedő szabadságra ment.

* **Titokzatos büntett.** Ezen czim alatt megemlékeztünk már arról a titokzatos esetről, mely a rendőrséget foglalkoztatja. A vizsgálatnál Dezső Lázlo a rendőrség egyik legbuzgóbb és legtevékenyebb tagja lett megbízva, ki ügyessége és kiváló nyomozó képessége által már is kiderítette az oly homályosnak látszó ügyet. Ma a hajnali órákban kiment a Macsi pusztára, hogy a meghalt Kun Lajos nejet kihallgassa. A kihallgatásnak meg volt a kellő eredménye, mert bár az asszony eleinte szabadkozott, hogy ő nem tud semmit a szerencsétlenségről, végül keresztkérdések által zavarba hozva, bevallotta, hogy férjét testvére Székér Tóth József egy kapával leütötte. Testvére ezt azért tette, mert férje, kit különben is mindenki izgága veszekedő természetű embernek ismert részeg állapotban tette bántalmazta ősz öreg atyját. Tóth József véletlenül tanuja lévén férje ezen brutális cselekedetének, erre oly dühbe jött, hogy felkapva az ott heverő kapát, irtózatosságot mért Kun fejére. Tettenek elkövetése után atyjával együtt Egyekre mentek. A rendőrség most táviratilag értesítette az egyeki rendőrséget, hogy a gyilkost tartóztassa le s erős fedezet alatt hozza Debreczenbe.

* **A Zion egyet köréből.** A Zion debreczeni betegsegélyző egyület a hó 13-án d. u. 5 órakor választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés aug. és szept. hónapok ügykezeléséről. 2. Jelentés ugyanezen hónapok pénztárforgalmáról. 3. Ügyész, titkár, születésnő és előjáró választás. 4. Folyó ügyek elintézése.

* **Bolti lopás.** Egy mosónőről szól az ének, aki olcsó áron akart egy kevés lisztet jutni. A liszt szerzés módját úgy eszelte ki,

hogy bement tegnap este Grósz Mór szatócüzletébe és ott vásárolt egy csomag gyufát, ennek kíséretében elemelt két csomag lisztet és azzal tovább akart menni, de szerencsétlenségére az üzlet tulajdonosné észrevette a liszettel menekülő asszonyt, rendőrt hivatott, aki bekíserte a rendőrségre.

* **Az öreg honvéd hagyatéka.** A honvédek menedékházának öreg lakói temetésen voltak. Nem újság ez nekik, hiszen mindegyre kevesebb van közülök és az aggastyánok, a nagy idők hősi katonái, ingatag lépéssel kísérték utolsó útjára elköltözött bajtársukat. — Sarga falevel hullott az utcukra, bucuztatónótát a hideg szél fútyolt és míg ott lépkedtek az öreg honvédek a koporso nyomában, melyben Horvath József hadnagy feküdt, arra gondoltak, vajjon ki fog elsőnek utána menni. A föld, melyért Horvath József hadnagy küzdött, magához ölelte a halottat, akit öreg bajtársai elisírtak. Az öreg ember hamar fejejt, de ma ismét sokat emlegettek a menedékház lakói Horvath Józsefet. Sorba szólította őket Szentimray Kálmán parancsnok és kicszította közöttük az elhunyt hagyatékát. 67 frt 50 krt hagy hátra bajtársainak. Hogyan kuporgathatta, hány év óta tett felre minden krajczárt, hogy örömet szerezzen azoknak, a kik vele együtt küzdöttek a hazaért és vele együtt eitek öreg napjait a menedékházban.

* **A hiúság.** Simferopolban nem régen egy asszony fölött ültek törvenyt. Büne rábizonyult és ezért 15 évi kényszermunkára ítélték. Az asszony azt vallotta, hogy 38 tavaszt latott és ezt a kijelentését természetesen hűségesen könnyűbe vették. Egy új rendelet értelmében a kényszermunkára ítélt asszonyokat, ha 40 éven alul vannak, nem Szibériába, hanem a Sachalin szigetre, a halál szigetére szállítják. Az asszony erről a rendeletről nem tudott semmit és ugyancsak megrémült, a mikor megtudta, hogy a halál szigetére viszik. Sietve mindenféle okiratokkal igazolta, hogy már elmúlt 40 éves, de most már nem sokat adtak erre a bizonyításra és mindíg a könnyvre hivatkoztak, melyben valamása szerint 38 évesnek volt föltüntetve. Az asszony kétségbeesésében a belügyminiszterhez fordult és megvallotta, hogy hiúságból mondotta magát fiatalabbnak. A miniszter megszánta a hiu gonosztevőt és Szibériába küldötte, ahol valamivel türethetőbb a sorsa, mint a Sachalin szigeten.

* **Mennyibe került a Kossuth Lajos utca?** Az általános városrendezés körül felmerült kiadások között, a Kossuth Lajos utca szabályozása áll az első helyen. Az utca kiszélesítésére csupán négy hazhely kisajátítása vált szükségessé s ez a maga kicsiségében nem kevesebb, mint 1.223,294 frt 39 krtba került. A Dreher palotáért 1.048,719 frt 76 krt, a Fischer-féle házáért 53,675 frt 49 krt, a Morliuért 33,023 frt 91 krt, a Jéhardért 45,630 frt 23 krt, a Késmárky és Illés-féle telekért pedig 42,245 frtot fizettek. A közmunkák tanácsa értesítette a fővárost, hogy a Késmárky és Illés-féle kisajátítást jóváhagyta a belügyminiszter s a kártalanítási ár még ez évben kifizetendő. A Dreher palotát már a legközelebb áruba bocsájtják a vételár szerint.

* **Szobrot Kossuth Lajosnak.** A főváros polgársága körében erős mozgalom indul meg azzal a czellal, hogy a Kossuth Lajos szobrára begyűlt összegben állítsák már fel a magyar szabadság nagy apótolának szobrát. Mikor Kossuth Lajos örök dómra hunyta szeméit, a nemzeti kegyelet mintegy negyedszázézer forintot gyűjtött a Kossuth emlékének állítandó szoborra. Ugy a gyűjtők, mint

az adakozók intenciójával ellentétben van a fővárosnak az a terve, hogy a begyűlt negyedszáz ezer forintot Kossuth mauzóleum építtessék és a Kossuth szobor főállítására bizonytalan időre elhalasztassák. E terv ellen kíván állást foglalni a polgárság, melynek vezetői közelebb a főváros többi kerületében gyűléseket hívnak össze. Ezeket azt az eszmét fogják proponálni, hogy 300 ezer frtyi költséggel, mely until eég bármilyen monumentális szoborra, első sorban Kossuth szobra állíttassék föl. A még fennmaradó 60-70 ezer forint pedig tökesíttessék néhány évig, a mikor ki fog telni belőle a mauzóleum felállításának költsége. Különböző több napilap és testület irasbeli óvast nyújt be a városi tanácsához, hogy az általa gyűjtött összeg más célra fordítassék, mint Kossuth szobrának föállítására.

* **A aradi Krivány-adó.** A megyei közgyűlésen ma izgatottan tárgyalták Krivány-sikasztási ügyét és az ebből folyó pótdó kérdését. Nem lévén meg a kétharmad többség, a pótdó leszávaztak. A megyei tisztviselők fizetésemelését szinten leszávazták. A főispán mindkét határozatot megfellelbezi. — A közgyűlés tagjai izgatottan oszoltak szét.

* **A királyné hagyatéka.** Erzsébet királyné hagyatékának leltározása még mindig folyik. Tegnap járt Gödöllőn Ferenczy Ida, a királyné fölolvasonője, a bécsi császári udvar egy tisztviselője és G rster, a királyné komornikja. A két utóbbit, a gödöllői kastély balszárnyán a királyné számára föntartott négy szobából mindazokat a tárgyakat különválasztották, a melyek a királyné megántulajdonat képeztek, ládába csomagolták és ma reggel Bécsbe szállították. Ferenczy Ida, akinek a kastélyban a királyné lakosztályának közvetlen szomszédságában három szobája volt, a saját tárgyait szedte össze és ezekkel a délutáni öt órai vonattal elhagyta Gödöllőt.

* **A király Gödöllőn.** A király -- mint értesülünk -- az eddigi megállapodások szerint pénteken este utazik el Schönbrunnból, s a fővárost nem is érintve, a rákosi rendezőpályaudvarnál a királyváltón át egyenesen Gödöllőre megy. Epp ezért az udvartartás egy része már meg is érkezett Gödöllőre.

* **Vilma hollandi királynő** az idegen udvarok közül első sorban a wörtembergi udvari látogatója meg. Stuttgartban ugyanis ferjéhez megy az unokahuga; Pauline királykisasszony, a ki Wied örökös hercegnék lesz a felesége. A hollandi anyakirályné kíséri leányát.

* **Az agyagfalvi gyűlés.** Im már ötven esztendeje, hogy Erdélyben mintegy tizenkét várost, 300 falut s számos urilakot elpusztították az oláhok. A veszély láttára Berzen-czey László a Küküllő balpartján elterülő agyagfalvi rétre nemzetgyűlésre hívta össze a székelyeket. 1848 október 16-án ezer meg ezer ember gyűlt össze a réten, hogy megbeszéljék, miképpen védekezzenek az oláhok pusztításai ellen. Négy napi tanácskozás és szervezkedés után a székelyek két hadtástra oszolva az éjjeli órákban megindultak Marosvásárhely és Fejéregyháza felé, hogy véget vessenek az oláhok további garázdálkodásának.

Az agyagfalvi gyűlésnek ötvenedik évfordulóját, mint Kolozsvárról írják, kegyelettel készülnek megünnepelni a jövő vasárnap. A kolozsvári Történelmi Ereklyemuseum egyuttal felszólította székelyudvarhelyi körének tagjait, hogy a népgyűlés területét szerezzék meg s egy emlék felállítására indítsák meg a mozgalmat.

* **A dán udvarbol.** A dán királyi családnak tagjai együtt vannak Bernstorff-kastélyban, a mig e hó 15-en a királynét végakaratahoz híven a legegyszerűbb módon fogják a roeskildi régi királyi sirboltban öröknyugalomra helyezni. A király ki hosszú ideig betegeskedett feleségére való tekintettel

wiesbadeni fürdőzését elhalasztotta, a temetés után azonnal oda utazik — Alexandra walesi hercegnő Sandringhambba utazik leánya, Ardan hercegnő kíséretében, a ki már reggen vagyik hazájába és csakis a nagyanyjára való tekintetből maradt Dániába. — Az orosz özvegy csárné gyermekeivel Krimába megy, beteg fiához, a trónörökös és a görög királyi család szintén Oroszországba megy.

* **Tolvaj segédjegyző.** Boór Árpád új-dombovari segédjegyző — mint írják — mig Czéh Ferencz községi jegyző távol volt ennek fiókját feltörte és abból 87 frt 50 kr. készpénzt és többféle sorsjegyet ellopott. A mellekszobában a hivatalos hallotta, hogy a hivatalos helyiségben zőrej van, azonbau ennek nem tulajdonított n a g y o b b fontosságot mivel tudta, hogy a segédjegyző van benn. Este azután arról értesült, hogy a segédjegyző nagyban mulat a koresmában. Ez gyanut ke tettt a szolgában, a ki figyelmeztette a csendőröket, hogy kísérik figyelemmel a mulató segédjegyzőt. A csendőrök azután kérdőre is vontak a költséget, a ki töredelmesen bevallotta, hogy a pénzt főnöke asztalfiókjából lopja el. A pénzből csak 54 krt. találtak nála a sorsjegyeket azonban mind átadta. A tolvajt átadták a tamási járásbírósnak.

* **A „Mehet!” vége.** A pályaudvari harangok után a Mehel-re következtek el a végső napok. Az osztrak vasutügyi miniszter ugyanis, hogy a vonatok elindítása kevesebb zajjal járjon, elrendelte, hogy nov. 1-től kezdve a vonatkísérő személyzet „Indulás!” és „Mehet!” kiáltásai, amelyek főként éjjel az utasok nyugalomát zavarják, az összes osztrak vasutakon jelekkel helyettesítendők. A m. keresk. miniszter ugyanily intézkedést fog tenni. Hát az utasok e nagy kényelmét keresve, mikor szüntetik meg; a vonat robogásának hangját, amely kissé meg is lármásabk, mint a „mehet...” meg a kősen füst leverődését és szagát. Ezek sem tetszenek az utasoknak.

* **Az indiánok még élnek.** Amerikai távirat jelenti, hogy Minnesota államában a chipawa-indiánok megtámadtak egy comó katonát és az Egyesült Államok hadügyi kormánya szükségesnek látja hogy komly intézkedéseket tegyen az indianusok ellen, immár azt hittük, kipusztultak együtt a bölényekkel. — Ime, azonban élnek, igaz, hogy csak kevesen. Minnesota 800000 lakosa közt csak mintegy 6000 indián van, a kik megtartottak őseik szokásait és ellenségei a sápadt arcú fajnak. És ha akarják, kárt is tehetnek ebben. Mert igaz ugyan, hogy elenyésző kisebbségben vannak a többiekkel szemben, — de ezek szétszórva laknak a Magyarországnál vagy harmadfélszer nagyobb Minnesota-ullában és a 6000 rézbőrű, ha bandákba verődik, még egyszer sok skalpot fűzhet a derék-szijára.

* **Uj találmány.** Legjobb a Fáy-féle rőtön finomító és szépítő arczcrème. Nem zsiros. Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rocnek V. Emil és Tamásy fele gyógyszerertárban, valamint a készítőnél Grosz Nagy Ferencz gyógyszeresznál H. Szoboszlón.

x **Egy született angol nyelvmesternő** jutányos díjazás mellett tanításra ajánkozik. Értekezhetni lehet Ajtó-u. 14. sz.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtökön okt. 13-án bérlet 10-ik szám
»A. Hunyadi László, nagy opera. Az első opera-előadás. Leopold Franziska koloratur enekesnő első felleptevel.

Pénteken okt. 14-én bérlet 11-ik szám
»B. H u n y a d i László opera másodsor.
Szombaton, okt. 15-én, bérlet 12. szám
»C.» — Jókai Mór nagy irónknak a budai szinkörben legutóbb előadott s egy nagy sikert

aratott színműve: Helvilia, a czimszerepben Szabó Irmával.

Vasárnap, okt. 16-án d. u. 3 órakor lezállított helyarákkal: A sárga csikó, este 7 órakor rendes helyarákkal, bérletszünetben, először: M o z g o f é n y k é p e k, a Vignszínházban oly nagy sikert aratott vigjáték.

A kékszakálu herceg.

Offenbach negyedszázados operettje busítottá kedden a debreczeni színház rendíthetlen kitarásu bérlo közönségét, melyen kívül vajmi kevesen tartottak érdemesnek a színházba elmenni.

»A tekintély elve megrendült» — ez a mostani anarchista világ mottója.

Alig van nagyobb tekintély, mint a színlap, de ma már az sem ér semmit, mert az — legalább a jelek szerint — anarchizmus fészke lett a debreczeni színház.

F. Kállai Lujzát akarod hallani s látni, ezt olvasod a színlapon is, elmegy a színházba s eléd lebeg helyette a kis Serfőzi Zseni; T h u r z ó Ionat igér a színlap, hát mire való Rubos Árpád? Hanem hogy helyen való-e ez a cserébere a debreczeni színházban, mely most akarja a debreczeni színház százados jubileumát megülni, az már egészen más kérdés, melyre aligha lenne igenlő a felelet.

»A tekintély elve megrendült», ezt hirdeti Offenbach „Kékszakálu hercege». A francia császárság megdölte után a köztársasági mámorban készült ez a darab. Király, királynő, herceg és udvari élet sivár, haszontalan torzkép benne; a kor ebbeli gondolkozását tükrözi vissza; ennyi egyetlen érdeme. Más-ként sem zenéje, sem igazán szép kiemelkedő dallama nem igen van s az ember gondolkozhatik rajta, hogy miért kell ezzel a különben idejét multa darabbal a bérloket még megörvendeztetni?

Azok a szereplők, kik a színlap ígéréteinek megfelelőleg felleptek u. m.: Sziklai, Lócsarekné, Szentes, Püspöki, Karacs, Csátár, Kaposi megtették és elénekelték emberül, ami rájuk volt szabva, Serfőzi és Rubos sikerült beugrást csináltak, hanem a repriséhez egyáltalán nem gratulálunk Komjáthyknak.

a—
Reklam egy színésznőnek. Sajnos, ismét dorgatoriumban kell részesíteni az igazgatóságot, mely azt a szégyenteljes tettet sem átalja, hogy egyik primadonnájának a fellépésekor a reklam fufangos eszközhöz nyuljon s ezáltal közönséget vonzzon a színházba. Ennek bizonyítéka a mai színlap, melyen a »Lili« kettős szerepe személyesítőjének a neve compact (sötét vastag) betűkkel van szedve, hogy szembe ötlőjék s jelezze azt a nagy eseményt, hogy ma ismét gyönyörködhetik a közönség ezen művésznő kiváló domborításain. Reméljük, hogy az igazgatóság nem fog többé ily szégyenteljes eszközhöz folyamodni s így nem fog okot adni ilyenmü felszólalásunkra.

IRODALOM.

Pályázatra emlékeztetés. A Kisfaludy társaságnak f. é. február 6-iki ünnepélyes ülésén kihirdetett pályázatok közzül a következők határideje jár le a folyó 1898 evi október 31-dikén.

1. Lukács Krisztina-jutalom: kivántatik a magyar könyvillusztráció története. Jutalma: 500 frt.

2. Széher Árpád jutalom: kivántatik egy ballada. Jutalma 250 frt.

3. Széher Árpád-jutalom: kivántatik egy kisebb vig költői elbeszélés, Jutalma 250 forint

4. Ifj. Gróf Vigyázó Sándor-jutalom: kivántatik egy magyar történelmi tárgyú próza-irandó kisebb elbeszélés, amely félnyomatott ívtől et ivig terjedhet. Jutalma 120 forint.

A pályamunkák idegen kézzel, tisztán es olvashatólag masolvva, bekütvve, lapozva a szer.

ző valódi nevét rejtő lepecsételt jelmondatos levél kíséretében a fenn kitett határideig a társaság titkárához (Erzsébet körút 9.) küldendők. A pályázatok egyéb feltetelei a társaság Évlapjaiban olvashatók
Bpest, 1898. okt. 8. Beöthy Zsolt s. k.

CSARNOK.

Mecset bácsi.

Irta: Szabó István.

Mottó:

»Vannak esetek

Mikor sírnak a mecsetek«

Szegény jó öreg Mecset bácsi! . . . Ott nyugszik már régen a temető legfélrebb eső zugában, mintha még halála után is elkerülni akarna azt, a helyet, hol más emberek vannak. Pedig azok sem bántják ott a temetőben kik életében annyi kellemetlenséget okoztak neki . . .

Mikor odahagytam kis falumat, hogy kövessem sorsom hívó szavát, még viruló egészségben volt az öreg cigány. Egyike volt azoknak, a kiktől szorult kebellet váltam el. Hiszen ugyszólván egész gyermekségem ideje alatt a legjobb barátaim egyikének tekintettem. Mikor beszélni már megtanultam és születés, vagy nevnapiomat ültük, eljött az öreg hegedűjével felköszönteni.

Be szepen is szólt a muzsikája! . . . Ez volt az egyetlen értékes vagyona, mert a haza? az bizony nem sokat ért, mivel dölni kezű ő falai közt mindig veszedelemben forgott az öreg élete. De ritkán is volt otthon, különösen farsangon, mert még a szomszéd falvakba is eljárt, ha meghallotta, hogy születés, vagy nevnapi, lagzi, vagy disznótor van valaho . . .

Zuzmarás, csikorgó teli idő volt, mikor szegény boldogul apam befogatott a szánba és azt mondta nekem, hogy készüljek, mert kimegyünk a tanyára. A kocsi nem is vittük magunkkal, csak ketten ültünk a szánkában. Én még az orromat is behúztam a bundába. Szerencse, hogy a cseled melegített téglát készített a lábunk alá, mert különben elfagyott volna a farkas-ordító hidegben. Az országuton csend uralkodott, — Az egész vidéken nem látunk más élő leny, csak egy csapat foglyot melyet a lovak csilingelése zsvart fel az árok partról.

Később azonban, midőn egészen közel voltunk a tanyához, emberalakot láttunk az árokparton, szembe vele pedig valami kutya-fele ült a farkara támaszkodva. — A jelenet csppet sem látszott különösnek. — Valami kerülőnök, vagy valami stüssi-vadásznak tartottuk.

De később megismertük az öreg cigányt a mint egy csomagból valamit dobait a kutyának. Mikor már egészen közel értünk hozzájuk, a kutya farkcsóvaiva és ugrándozva futott a szán ele.

Az öreg is elibünk szaladt és rémüiten kiáltotta:

— Jaj! jaj! . . . mindjárt megesz, mert nincs több kalacs a kendőmben!!

Azt sem varta meg, hogy megálljon a szán, hanem hirtelen belevetette magát és egész az aljába huzódott le.

— Hat kende mi leltes hol járt erre, kérdé apam hátrafordulva.

— Jaj!! elment már a farkas? jaj, még a vér is megfagyott bennem, úgy megijedtem tőle!

— Bizony öreg, most elég hideg van arra, hogy olyan rozzant téli felöltőben megfagyjon az ember vére. De micsoda farkasról beszél kend? Hiszen a tanyáson kutyáját tartotta jól! Attól ugyan nem volt érdemes úgy megijedni. Honnét jön kend, vagy hova megy?

— Jaj! csókolom a kezét, lábat, Kiséren voltam lagziban, ott egy kis elemőzsiat kaptam, meg egy pipa dohanyt, úgy ballagtam kérem alássan, csókolom a kezét, de itt találkoztam a farkassal, neki iramodtam és egy

darabig ugyancsak szedtem a lábamat, de utoljára mégis elért, én megállottam, kibontottam a kendőmből az elemőzsiát, hogy hátha akkor nem bántana, hogy ha kalácsot adnék neki, — Mindenem-t oda hajigáltam, mostan már nem is tudtam volna mit csinálni . . .

Az érdekes történetre én is kidugtam fejem a bundából.

Mikor apám elvégezte dolgát a tanyán, hazavittük az öreg cigányt is, mert maga nem mert utnak indulni, olyan ijedtség vett erőt rajta. Odahaza azután kapott jó meleg etelt és a miért a tanyai kutyát kalácsal úgy jól tartotta, háromszoros kárpótlást. Mindezek tetejébe még olyan szépen tudott fűteni valót kérni, hogy még ebből is annyit kapott, a mennyit alig birt haza czipelni.

Ettől fogva ugyszólván mindennapos volt nálunk.

Egyszer nagy beteg lettem. Még élénken emlékezem; egész télen lázas kinok gyötörték. Már az orvosok is elvesztették reményüket az életben maradásomhoz. Ki tudja, lett volna-e belőlem valaha ember, ha az öreg nincs.

Egész télen eljárt a házunkhoz és olyan szépen, olyan busan, olyan érzéssel huzta a jó magyar nótákat, hogy ilyenkor szinte elfelejtettem a betegségemet. Pedig hej, de nagy fájdalmaim voltak! . . . Szólni sem tudtam, sőt a legtöbbször eszmélni sem, csak szenvedni.

Azon ágyba kíváncsítottam, amely az ablakkal szemben állott. Onnan merengtem kifelé a fehé, fénylő égre és a csupasz galyak közt szálódó varjakra. S mikor megzendütek betegágyam mellett az öreg cigány hangszereinek hurjai, akkor is csak néztem, néztem a világosság felé.

Mindig valami nyugodtabb, szinte mosolygós vonás költözött arcomra. Ez a türelmes viselkedés, tehát az ő muzsikája mentett meg az életnek.

Mikor jobban lettem, ő tanított hegedülni . . . ő tanított zokogni és örvendezni abban az édes mámorban, a melyben a magyar nóta búbajos zengzete ringatja a szívet.

Ugy kellett annak lenni, hogy midőn most évek mulva haza érkezve kis falumba, el akartam hivatni a jó öreg muzsikust és mikor megtudtam, hogy már a temetőben dőhen, kimentem a sírjához és megkönnyeztem.

A hegedűje pedig, amelyet halála után nekem szánt, valamelyik unokája kezében talán éppen ebben az órában huzza a «Budapesti Mad'ln» valami kávéházi társaságnak, vagy a drei schrittet a kaczagó, bókoló párok lábai alá.

Én ezt az emléket állítottam az öregnek, mivel az utódai, a kik a hangszert bitorolják, aligha emlékeznek már őre . . .

A sajtó-bőjt.

Irta: Gondy Károly.

Kollonch bibornok és államminiszter 1689-ben Bécsben egy közigazgatási tervvel foglalkozott, miszerint Magyarországot előbb rabbá, aztán koldussá, vegre katholikussá akarta tenni.

És ki állott volna utjában, ha a papi és világi hatalom gyeplői smaragdos jobbában központosultak?

E czelra: az ország régi intézményeit eltörölte; a nép vállait súlyos adóval terhelte és a száját lakatra tette.

Azt hiszem e három propositio közül a második elegendő lett volna, mert a nagy adó mindennel súlyosabb, mely meg a földet is sarkaiból kimozdítani képes.

Tervezetének keresztülvitele azonban nagy nehézségekbe ütközött, míg vegre II. Rákóczy felkelésének kitörése (kit hiába oktatott Pater Knitellius) 1698-ban nagy gátat vetett a nemes gróf legnemtelenebb törekvéseinek.

A nagy adó súlyát régen érezzük még a bécsi suberdinatot is megszoktuk, de a száj-

kosár
inyér
medd

szerin
rende

legré
nyom

testár
zönsé

ho! a
Türi
fér ö

is elr
lunk

csána
váltó
mikel
nyom

az a
Tatár

függe
sokat
amol
mozo

szörö
bőjtö
helyü
belse

déses

juk,
ho! a
lapok
helyé

szers
zessü

hat r
tekos
a lak

meri
nem
tan

rünk
Perc
pireb
mi g
való

lyás
van
esik
anbo

miko
megn
függe
gény

nek
és ka
nak
-Rak

recze
lapn
vajm
epen

pi m
meln

ha k
tanár
fősz

ki re
legré

álmo
letün
sajna
utólj
nak

forro

lábamat, de...
 kibon-
 zsiát, hogy
 ha kalácsot
 hajgaltam,
 na mit csi-
 kidugtam fe-
 at a tanyán,
 mert maga
 jedtség vett
 ott jó meleg
 t kalácsos
 karpótlást.
 ég ebből is
 t haza czi-
 ennapos volt
 Még élénken
 nok győőr-
 ék reményü-
 . Ki tudja,
 , ha az öreg
 hoz és olyan
 ssel húzta a
 r szinte elfe-
 je, de nagy
 em tudtam,
 csak szen-
 amely az ab-
 berengtem ki-
 upasz galyak
 megzendütek
 ny hangsze-
 em, néztem a
 , szinte mo-
 ikája mentett
 anított hege-
 es örvendezni
 melyben a
 e ringatja a
 hogy midőn
 kis falumba,
 muzsikust és
 a temetőben
 megkönnyez-
 halála után
 a kezében
 a »Buda-
 tarsaságnak,
 bókoló párok
 állítottam az
 k a hangsze-
 znek már ó
 y.
 államminiszter
 lasi tervezet-
 rszágot előbb
 katolikussá
 ha a papi és
 os jobbiban
 intézményeit
 lóval terhelte
 sitio közül a
 mert a nagy
 meg a földet
 azonban nagy
 e II. Rákóczy
 oktattott Pater
 tat vetett a
 véseinek.
 rezzük még a
 k, de a száj-

kosár és a kosta kolonc az sehogysincs
 nyére a kutya magyarnak. Rugdalódunk a
 meddig csak lehet.
 Egy miniszteri utkáz most a »Debreczen-
 szerinte a vébre csak a pénteki börtöt el-
 rendelte.
 Mi úgy tudjuk, legalább a »Debreczena
 legrégibb lapunk en ram mindig azt a be-
 nyomást tette, hogy ez az igazi népies »Pro-
 testánsok lapja.« És Debreczen protestáns kö-
 zönsége türi e vekszát, a vekszir-lakatot, a
 hol a Rákócziak és Apaffyak domináltak? Türi a börtöt, a mibe ugyan bele nem de nem
 fér össze Calvin szellemével.
 Mi azért nem jövünk zavarba; egyszerre
 is elmondhatunk egy hétre valót és ha koplalunk
 pénteken duppét szombaton.
 Azt hiszem, hogy a kormány főszaká-
 csanak több gondot ad majd a börti etelek
 változatos megállapítása, mint a sok traktá-
 miket a Bika berlői ugyan egy menü alatt
 nyomtatnak. Most is megvan már mindenben
 az a l a t a r t á r, ha nincs is már
 Tatar.
 Sokat jár a protestáns és protestáló
 függetlenség sarkány szaja, a nélkül, hogy
 sokat enne az izetlen etelekből; — csak
 amoly szajtatás, és mint a gipszfigura álla-
 mozog ha megütik.
 Azt hiszik oda fenn, hogy őket es-zük
 szörőstül bőrszűtől és elrendelik hirtelen a
 börtöt; pedig éppen csak a magunk tűz-
 helyünk körül forgolódnak, mert a város ház
 belsejéhez is van annyi jogunk, mint a ker-
 déses külsejéhez.
 Hogy ne tán-nánk el szájunkat ha lát-
 juk, mily gazdálkodás megyen a levéltárban,
 hol a tilos bemenet daczára még politikai
 lapokat gyártanak. A polgárság legszenlebb
 helyén hogy lehet azt tünni, hogy mi ellenük
 szerkesztékek az Ellenőrt és az őreit mi fi-
 zessük?
 A kormány nem is olyan papista izü,
 hat miért rendelik el a Papakoszták a Pen-
 tekoszták (a pénteki kosztot), midőn itt
 a lakosság zöm- csak a nagy Pénteket ös-
 meri?
 Meglehetnek győződve oda fent, hogy
 nem igen ös-zük őket; van itthon elég aprit-
 tan való a közgyűlési bogracsba. Nem ker-
 rünk a Banffy boeuf a la mode-ból, nem a
 Perczel margarintjából, nem a Darányi krump-
 pireből sem a Wassits kollettből. Elég jó még a
 mi gyomunk, de nem hortobágyi emberbe
 valok az ily inyencz etelek.
 Hazamnal régóta penteken tisztán »gu-
 lyás« kerül delben az asztalra, mert ilyenkor
 van a Zonában miben valogatni. Milyen jól
 esik úgy ebéd után nyújtózkodva Tóth Laci
 anbonpontjére gondolni!
 De hat tulajdonkép miért koplalunk,
 mikor annyi egyházi adót fizetünk és még
 megmarad egy pár garasunk? Mert szegény a
 független part. És miért penteken? Mert sze-
 gény az eklezsia.
 Szegény a kinek szegény, de Debreczen-
 nek nem szegény ha százezerrel hever a pénz
 és kamatoz a sok ingatlan, de meg a halott-
 nak is van jó keletje, mint a patikában és a
 »Rákóczy is jól keres.
 Tudjuk, hogy a legfrisebb, ropogós »Deb-
 reczeni Ujság«-nak a jól tisztelő és tisztelő
 lapnak maga Wolafka püspök a kezeze, pedig
 vajmi keveset referál egyháza ügyeiről, csak
 éppen annyit megtesz, hogy hirdeti a vasárna-
 pi misézök névsorát.
 Hat a legrégibb »Debreczen« nem érde-
 melne támogatást az ev. ref. egyház részéről.
 ha közönségét naponként szolgálja, ha papjai
 tanarjai irnak bele és volt lelkész most is a
 főszerkesztője?
 De nem csak egyházi, de világi ügyeit
 ki referálja és tolmacsolja hibeiben, mint a
 legrégibb lapja Debreczennek?
 Ah! hová is gondolok?... csak nem
 álmodom... Balogh Péter, Oláh Karoly rég
 letűnt alakok... még is... a kálinista Roma
 sajnálna az 5000 frt. kauciót letenni, a miért
 utóljára csak maga magaert felelős és magá-
 nak tartozik?
 A híres Kollonich szagú patens mily
 forrongásba hozta a protestáns elemeket. Az

autonomia akkor meg erős vár volt; most
 már félig fel van adva, nemsokára aranyos
 párnán viszik a kulcsát... főispán van élén.
 Tempora mutantur...
 Nincsen már superintendens csak püspök
 kinek helye van a felső házban. Ez már nagy
 haladás... itt már más huron pengetik a zso-
 lozmákat. David harfája kiment a divatból;
 pálczával verik most a czimbalmot; nem
 közvetlen a kéz, az Isten ujsa éainti a hü-
 rokat.
 Ah! ez már nem álom; ez a legtisztább
 való. Nem is jó az álomra hivatkozni ha
 ébren az ördögök között járunk és folyton
 álarcsosokkal kell érintkeznünk.
 Nem Nagytiszteletűnek, de Méltóságos
 és Nagyságosnak kell titulálni az egyház
 fejét, hogy észre véte-ssek, hogy mily messze
 esnek tőlük hívei és mily ür távolong köztük.
 Az egyház egyre fejesedik, mint a ka-
 poszta, c-utka lábát ki keresi? De minek is
 ide már a lab, ha az egyházi hatalom a vi-
 lagit érinti?
 Igen, ilyen Mauthner fejű méltóságok
 önek most az egyház magaslatán, csoda-e,
 ha szaporodnak az unitáriusok, a nazarénu-
 sok és baptisták.
 Bizony nem egyesekeket, de egész falu
 nyajakat veszít az egyház, mert a mi Istené
 az nem a kiralyé.
 Meg kell szavazni az 5000 frtot és meg-
 mutatni, hogy a presbyterium nem miniszte-
 rium, de meg a sajtó börtöt nem börti sajt.
 Pihá! el vele;
 *
 Egyház, jól vigyázz! II. Rákóczy éppen
 kétszáz év előtt indította meg hadát. Mi is
 induljunk a Rákóczy induló és Rákóczy ha-
 rang hangjainál igaz keressztyénységünk vé-
 delmére.
 Két száz (1698—1898) év között nagy
 az ür; a nemzet aligha továbbra tür.

A kereskedelmi és iparkamara köréből.
 A magyarországi kir. államépítészeti
 hivatalok területén levő állami közutakon az
 1899—1904 években eszközözendő kavicsszál-
 lítás biztosítása céljából az alább közölt
 határnapokon a kereskedelemügyi m. kir.
 miniszteriumban és az illető államépítészeti
 hivatalok helyiségében zárt írásbeli ajánlatok
 utjan nyilvános versenyárgyalás fog tartatni
 és pedg f. évi okt. hó 20-án a budapesti,
 székesfehérvári, szegzárdi, esztergomi, komá-
 romi, magyaróvári, szombathelyi, veszprémi,
 zalaegerszegi, kaposvári és soproni, — f. évi
 október hó 22-én a pozsonyi, nyitrai, aranyos-
 maróthi, ipolyvári, trencsényi, balassa-gyarmati,
 besztercze-bányai, alsó-kubini, lipó-szent-
 miklósi, turóc-szent-mártoni, löcsei, rima-
 szombati, kassai, miskolci és egri, — f. évi
 október 24-én a bereg-szászi, nagy-szöllősi,
 ungvári, sátoralja-ujhelyi, eperjesi, máramaros-
 zigei, nagyvárad, aradi, gyulai, debreczeni,
 nagy-károlyi, zilahi és makói, — folyó évi
 október 26-án a kolozsvári, deési, beszterczei,
 tordai, nagy-enyedi, nagy-szebeni, maros-
 vásarhelyi, sepsi-szent-györgyi, brassói, fogarasi,
 segesvári, dicső-szent-mártoni, csikszárdi és
 székelyudvarhelyi, — f. évi október hó 29-én
 a temesvári, nagy-becskerekéi, lugosi, dévai
 és pécsi magyar királyi államépítészeti hiva-
 taloknál.
 A vállalkozók a feltételeket kamaránknál
 megtekinthetik.

Henneberg-selyem
 — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendelik —
 1

A pólai cs. és kir. tengerészeti parancs-
 nokság az 1899. évre szükséges következő
 felszerelések biztosítása tekintetéből f. hó 20-i
 lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a
 feltételek kamaránk hivatalos helyiségében
 megtekinthetők.
 Zászlók, bőr és kefeárak, olajok, faggyu,
 gyertya, szappan, takarók, rézesövek, minden-
 féle érczek, stb., összesen 27 csoportban.
 A m. kir. államvasutak gépgyára és a
 diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár igazgató-
 sága, a két gyárban 1899. évben szükséges
 nagymennyiségű olajok, faggyúk és gyertyák
 beszerzésének céljából f. hó 20-i lejárattal
 Budapesten nyilvános árlejtést tart, melyre
 a feltételek kamaránknál megtekinthetők.
KÖZGAZDASÁG.
Budapesti gabonatorzsda
 okt. 11.
 ké száruület hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—	80	00.00—00.00
»	77	—	81	00.00—00.00
»	78	—	82	—
Tiszavidéki	79	9.10—9.20	80	9.80—9.90
»	76	9.25—9.30	80	—
»	77	9.35—9.45	81	00.00—00.00
Festvidéki	78	9.50—9.55	82	9.75—9.80
»	79	9.30—9.40	—	—
»	79	9.45—9.50	80	—
Fehérmegyei	76	9.55—9.65	81	9.80—9.85
»	78	9.70—9.75	82	—
»	79	9.25—9.35	—	—
Bácskai	76	9.40—9.45	80	00.00—00.00
»	77	9.50—9.60	81	00.00—00.00
»	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	78	—	80	—
»	79	—	81	—

Min. hekt.-ben Ar kilogram

» elsőrendű	uj	70—72	7.70	7.80
» másodrendű	»	—	7.50	2.55
Árpa takarmánynak	»	60—62	5.75	5.90
» égetni való	»	62—64	6.25	6.80
» serfőzdei	»	64—66	7.30	8.20
Zab	—	39—41	5.40	5.70
Tengeri bánsági	—	—	5.30	5.35
» más nemű	»	—	12.—	12.75

Repcze bánsági

Sertésvásár.
 okt. 11.
Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz
 páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban
 54—55 krajczárig, közep (pkint 251—320
 — kilogramm sulyban) 55—56 krajczár,
 Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő
 sulyban) 53—54 krajczárig.
Sertéslétszám: 1898. évi okt. 9-én
 — volt készlet 45.729 darab, 1898 okt.
 hónap 10-én felhajtott 40 drb, 1898 okt.
 hónap 10-ik napján szállított 769 darab
 1898 okt. hó 11-ik napjára maradt készlet
 ben 45.000 darab. — A hizott sertés üzlet-
 irányzata lanyha.
**Az állami telepek gyümölcsfáinak és
 csemeléinek árszabályozása.** A különböző
 állami intézetek által előállított fák és csemé-
 ték ára eddig eltérő volt és a mig az állami
 faiskolák az oltott fákat kor és fajkülönbség
 nélkül 25 krert adtak el a közönségnek, addig
 más intézetek ugyanoly, vagy még gyengébb
 oltványokat 35—60 kron értékesítették, Ezen-

kívül téves véletlen folytán a közönség e gaz-
 dasági sorfákat az éves magcsemetek árában
 követelte, a miből vitás esetek keletkeztek
 Ugyancsak ily árkülönbözések fordultak elő az
 állami telepeken a szőlővesszők és szőlőgyü-
 ványoknál is.
 Ezen állapotokon segitendő: D a r á n y i
 miniszter most úgy a fak, mint a csemetek és
 szőlővesszőkre nevez is az árakat egyöntetűen
 és méltányosan szabályozta, mely szabályozás
 következtében az elsőrendű magastörzsű oltott
 fak ára 40 krban, az ugyancsak elsőrendű
 felmagastörzsűeké pedig 30 krban lett magál-
 lapítva, de viszont a másodrendű — továbbá
 a csonthéjas feltörpe fak ára 20 krba lett
 leszállítva. A lehető legolcsóbbra lettek leszállí-
 tva, az amerikai szőlővesszők árai is. Egyeb
 csemetekben, oltóvesszők, és fűzdugványokban
 a régi és az új árak özött alig van jelente-
 keny különbség.
 A miniszternek ezen árszabályozással
 nemcsak az a szándéka, hogy az árak a fa
 korához minőségéhez kepest igazságos arányba
 kerüljenek, hanem így reméli elérhetni azt is,
 miszerint a vagyonosabb közönség szükségletét
 nem kizárólag az állami telepekről fedezvén,
 több fa marad vissza a telepeken rendelkezé-
 zésre oly célból, hogy azokból főleg kis pa-
 rasztgazdák, lelkészek és tanítók legyenek in-
 gyenesen részesíthetők.
 Az új árszabály, szintugy az állami tele-
 peken készletben levő és kiadható fak és cse-
 metek jegyzéke, az országos gyümölcsészeti
 miniszteri biztostól (földmívelésügyi miniszter-
 valamtól) az egyes állami intézetek és telepek-
 től) ingyen megkaphatók.
Idegen gabona behozatala. Ugy lát-
 szik, ez idén sem kerülhetjük el az idegen
 gabona beözönlését. A belföldi gabonaárak
 emelkedése ugyanis olyan árkülönbözötet ta-
 masztott a külföldi gabona ár-nívójával szem-
 ben, hogy a gabona import jóvedelmes üz-
 letté válik, mert idebenn jobb árakat lehet
 kapni, mint a külföldön.
 Németországból máris vittek be rozso-
 Csehországból s aligha nem megkezdődött vol-
 na már az amerikai buza beözönlése is, ha
 az Elba alacsony vizállása nem akadályozna
 a hajózást.
 Az orosz buza szintén a kapu előtt áll,
 sőt a bécsi tőzsdén máris eladtak egy tétel
 orosz búzát Morvaországból.
Berlin, okt. 10. Buza hosszú határidőn
 lóval 1 márkánál többel jobb, októberre szí-
 jard. Rozs októberre 1/2, hosszú határidőre
 1—1 1/2 márkával magasabb. A zabforgalom
 nem javult.
Szerkesztői üzenetek.
Sz. I. urnak. »Mecset bácsi« cz. prózáját köz-
 zöljük. Versei közül: »Kéjutas« és »Emlékezés«,
 mint szellemesen összetertemett poemák szintén a
 közlendők közé kerültek. — »Első szerelem« cz. ver-
 sének, ha utolsó strofáját a többi strofához méltó-
 képen alakítja át: szintén megüti a mértéket; e
 célból nálunk e verset kiigazítás végett átvettük.
 A következő versei pedig: »Mikor én még gyermek
 voltam« »Mit beszéltek?« és »Az anya« nem köz-
 zölhetők.
V. Zs. urnak. Beküldött költeményei közül
 »Arva Julis« »Csikós bojtár« és »Örökség« a közöl-
 hetők közé került. — Mig a következők: »Férfi va-
 gyok« és »Őszel«, mindketten a papirkosárba vándoroltak.

fokete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig mé-
 terenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és da-
 maszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző
 szín és árnyalatban stb.)
 Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyas-
 tóknak postabér-, vámentesen s házhoz szállítva.
Minták postafordultával.
 Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.
 Magyar levelezés.
Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
 (cs. és kir. udvari szállító).

714. sz.
1898.**Pályázati hirdetés.**

Debreczen szab. kir. város f. évi november havi rendes közgyűlésén egy **rendőrfogalmazói**, egy **rendőrbiztos** és az ezen állások betöltésénél esetleg üresedésbe jövő állások választás útján fognak betölteni.

A rendőrfogalmazói állás évi **900 frt** fizetés és **200 frt** lakbérből; a rendőrbiztos állás pedig **700 frt** fizetés, **100 frt** lakbér és ruházatból álló javadalmazással van egybekötve. Utóbbi állás az 1873. évi II. t.-cz. 4 §-a b) pontja értelmében első-sorban igazolvánnyal ellátott altisztek számára van fenntartva.

Felhívtnak a felsorolt állásokra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. évi november hó 15-ik napjának délutáni 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vételni nem fognak.

Debreczen, 1898. szeptember hó 29-én.

Gróf Dégenfeld József
főispán.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz a főpostával szemben

mindenfélé

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv	Árverési jegyzőkönyv	—	—	70 kr
100 ..	200 pld Árverési hirdetés	—	—	70 ..
100 ..	200 .. Rendelvény	—	—	70 ..
100 ..	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 ..
100 ..	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 ..
100 ..	200 pld Nem szorgalmazás	—	—	70 ..
100 ..	400 .. Kézbesítési iv	—	—	70 ..
100 ..	200 .. Igény felhívás	—	—	70 ..
100 ..	Végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 ..
100 ..	200 pld Értesítvény hasznobérletről	—	—	70 ..
100 ..	200 .. Értesítvény	—	—	70 ..

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Kockázott, egyvonalas és sima

levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók

1000 pld.

könnyű levélpapír czégyomással	1/2 ives	3 frt	—	kr
erősebb	3	50	..
erős finom	4	50	..
erős oktáv	4	50	..
merített levélpapír czégyomással	1/2 ives	5	50	..
merített erős levélpapír	6
könnyű sima fehér levélpapír czégyomással	1/2 ives	4
erősebb sima fehér levélpapír czégyomással	1/2 ives	4	50	..
erős sima fehér levélpapír czégyomással	1/2 ives	5
igen erős sima fehér levélpapír czégyomással	1/2 ives	5	50	..

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett készítünk el.

A Szent-Anna-utcza végén, a dohánygyár átellenében, a volt Somogyi-féle sertéshizlaló telepen 8 katasztrális hold föld dinyetermelésre kiválóan alkalmas, egy évre

haszonbérbe adó.

Ugyanott több sertés-szállás is kiadó

Értekezhetni **Dr. Balázs Bertalan** ügyvéd irodájában **Batthányi u. 18. sz.**

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
2 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
" "	150
15650 " "	130
" "	100
" "	50
" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **50.000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általában ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160 000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket (a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.- frt

„ fél „ „ „ „ 3- „

„ negyed „ „ „ „ 150 „

„ nyolcad „ „ „ „ 75 „

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a **magy. kir. kormány ellenőrzése mellett** nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. október hó 22-ig

hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárnsítói

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/a.

Rendelőlevél levágandó **Török A. és Társa** uraknak Budapest.

Kérek részemre..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt } utánvételre körom }
postaltalványnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: